

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci exekúcie oprávneného :
K., P., proti povinnému : **S., spol. s r.o., V.**, zastúpený JUDr. M. S., advokátom v K.,
o námietkach povinného proti exekúcii, vedenej na Okresnom súde Košice II
pod sp. zn. 38 Er 2820/2006, o dovolaní povinného proti uzneseniu Krajského súdu
v Košiciach z 27. augusta 2007 sp. zn. 4 CoE 56/2007

t a k t o :

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 27. augusta 2007 sp. zn.
4 CoE 56/2007 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice II uznesením z 23. januára 2007 sp. zn. 38 Er 2820/2006 vyhovел námietkam povinného proti exekúcii, keď z odôvodnenia uznesenia vyplynulo, že upovedomenie o začatí exekúcie z 15.12.2006 bolo povinnému doručené 18.12.2006, exekučným titulom bolo rozhodnutie Okresného úradu Košice I, odbor pozemkový, poľnohospodársky a lesného hospodárstva č.k. G X. zo dňa 30.9.2003. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 27.10.2003 a lehota na zaplatenie uplynula 13.12.2003. Uvedeným dňom začala plynúť trojročná prekluzívna lehota na vykonanie predmetného rozhodnutia a táto skončila 13.12.2006. Tento právny vzťah sa v súlade s § 82 ods. 1 per argumentum a contrario prechodných a záverečných ustanovení Správneho poriadku platného a účinného od 1.1.2004, riadi Správnym poriadkom v znení platnom do 31.12.2003 z dôvodu, že konanie pred správnym orgánom bolo skončené do 31.12.2003. V záujme právnej stability správny poriadok ustanovoval trojročnú hmotno právnu lehotu, v ktorej sa muselo rozhodnutie vykonať, aby pri uplatňovaní práva nevznikali neodôvodnené prietahy. Táto lehota má prekluzívny charakter. Jej márnym uplynutím právo na vykonanie

rozhodnutia zaniká. Z uvedeného vyplýva, že výkon rozhodnutia musí byť v trojročnej lehote nielen začatý ale aj skončený.

Krajský súd v Košiciach uznesením z 27. augusta 2007 sp. zn. 4 CoE 56/2007 zmenil uznesenie súdu prvého stupňa tak, že námietky povinného zamietol. Uviedol, že novela Správneho poriadku uskutočnená zákonom č. 527/2003 Z.z. výraz „vykonať“ v § 71 ods. 3 nahradila slovom „nariadiť“ neobsahuje prechodné ustanovenia. Treba preto vychádzať so všeobecnej zásady, že vznik právneho vzťahu sa posudzuje podľa doterajších predpisov Správneho poriadku pred novelou z roku 2003 a jeho obsah podľa predpisov novely, teda podľa Správneho poriadku v znení zákona č. 527/2003 Z.z. Prekluzivita nároku štátu vzniknutého z rozhodnutia, ktoré je podkladom exekúcie (exekučného titulu) patrí do obsahu právneho vzťahu, ktorý vznikol za účinnosti Správneho poriadku pred novelou. Treba preto posúdiť plynutie prípadnej lehoty tak, že exekúciu nemožno nariadiť po uplynutí troch rokov po uplynutí lehoty určenej pre plnenie povinnosti. Lehota 15 dní od právoplatnosti začala plynúť 17.10.2003 a uplynula 3.11.2003. Prepadná lehota začala plynúť 4.11.2003 a jej plynutie skončilo 4.11.2003. Návrh na exekúciu bol podaný 17.10.2006, teda lehota bola dodržaná a nárok neprepadol.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu povinný podal dovolanie. Jeho prípustnosť odvodzoval od ustanovenia § 239 ods. 1 O.s.p. a dôvodnosť v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. (konanie je postihnuté inou vadou) a ustanovenia § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. (rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení). Žiadal Najvyšší súd Slovenskej republiky, aby dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. Uviedol, že podľa rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach súd vec právne posúdil podľa ustanovení zákona č. 71/1967 Zb. platného po novele vykonanej číslom 527/1993 Z.z., teda podľa znenia platného po 1.1.2004, pričom poukázal na to, že novela Správneho poriadku vykonaná zákonom č. 527/2003 Z.z. neobsahuje prechodné ustanovenia týkajúce sa vzťahov vzniknutých pred novelou. Keďže ide o predpis procesného práva podľa všeobecnej zásady vznik a zánik právneho vzťahu sa posudzuje podľa doterajších právnych predpisov, t.j. podľa Správneho poriadku v znení pred citovanou novelou. Konanie pred správnym orgánom bolo právoplatne skončené právoplatnosťou a vykonateľnosťou rozhodnutia dňa 11.11.2003. Je teda potrebné posudzovať celý tento právny vzťah podľa ustanovenia § 71 ods. 3 Správneho poriadku pred novelou a teda správne rozhodnutie sa mohlo vykonať v prekluzívnej lehote troch rokov,

ktorá začala plynúť dňom 11.11.2003 a uplynula dňom 11.11.2006. Rozhodnutie v tejto lehote vykonané nebolo. Aj v prípade, že právne posúdenie Krajského súdu v Košiciach bolo v tomto správne a teda daný právny vzťah je potrebné posúdiť podľa znenia Správneho poriadku účinného po novele vykonanej zákonom č. 527/2003 Z.z., podľa § 71 ods. 3 platí, že výkon rozhodnutia možno nariadiť najneskôr do troch rokov po uplynutí lehoty určenej pre splnenie uloženej povinnosti. Má za to, že Krajský súd v Košiciach vec nesprávne právne posúdil, keď uviedol, že lehota bola dodržaná, nakoľko návrh na exekúciu bol podaný dňa 17.10.2006. Ustanovenie § 71 ods. 3 Správneho poriadku zakotvuje, že výkon rozhodnutia, resp. exekúciu je možné nariadiť len do troch rokov od vykonateľnosti rozhodnutia, je teda zrejmé, že nestačí exekúciu, resp. exekučné konanie začať do troch rokov. Nie je teda pre zachovanie lehoty významné začatie výkonu rozhodnutia, ale nariadenie výkonu rozhodnutia orgánom, ktorý ho uskutočňuje. Nariadenie výkonu rozhodnutia musí mať náležitosti rozhodnutia toho orgánu, ktorý výkon uskutočňuje. Prvé rozhodnutie súdneho exekútora, ktorý výkon uskutočňuje je upovedomenie o začatí exekúcie. Upovedomenie o začatí exekúcie vydal súdny exekútor dňa 15.12.2006, ktoré bolo povinnému doručené dňa 18.12.2006 spolu s návrhom na vykonanie exekúcie, ktorý podal oprávnený. Až týmto okamihom sa povinný dozvedel, že voči nemu bola rozhodnutím nariadená exekúcia. Upovedomenie o začatí exekúcie bolo vydané a povinnému doručené až po uplynutí trojročnej prekluzívnej lehoty, ktorá uplynula dňa 11.11.2006. Teda exekúcia bola nariadená až po uplynutí trojročnej prekluzívnej lehoty.

Oprávnený vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že navrhuje, aby dovolací súd dovolaniu nevyhovel a uznesenie krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

V zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že sa a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale

i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmal dovolací súd, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je takouto vadou, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľ žiadnu z týchto väd nenamietal a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. preto nie je daný.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Vadu tejto povahy síce dovolateľ namietal, avšak ju nekonkretizoval a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Dovolateľ namieta, že zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Predmetom dovolacieho prieskumu bolo posúdiť (v rozsahu namietanom dovolateľom) či v konkrétnom prípade bola zachovaná trojročná prekluzívna lehota, v ktorej

je možné nariadiť výkon rozhodnutia (exekúciu) v súvislosti s rozhodnutím Okresného úradu Košice I, odbor pozemkový, poľnohospodársky a lesného hospodárstva, č.k. G X. zo dňa 30.9.2003; k uvedenému času je tiež potrebné interpretovať príslušné právne normy na vec sa vzťahujúce, pokiaľ nie je uvedené inak.

Z obsahu spisu vyplýva a to nebolo sporné ani medzi účastníkmi, že oprávnená sa návrhom podaným na Exekútorskom úrade súdneho exekútora JUDr. J. B. dňa 6.10.2006 domáhala proti povinnému vykonania exekúcie na vymoženie pohľadávky vo výške 810 700,- Sk s príslušenstvom. Súdny exekútor žiadosťou podanou na súde prvého stupňa dňa 17.10.2006 požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktoré bolo dňa 24.10.2006 pod č.k. 38 Er 2820/2006 vydané. Súdny exekútor následne dňa 15.12.2006 vydal upovedomenie o začatí exekúcie, ktoré bolo povinnému doručené dňa 18.12.2006. Povinný dňa 28.12.2006 podal súdnemu exekútorovi námietky proti upovedomeniu o začatí exekúcie, ktoré boli 16.1.2007 doručené súdu prvého stupňa, ktorý o nich rozhodol uznesením z 23.1.2007, ktorým námietkam vyhovel. V podstatnom uviedol, že vychádzajúc z ustanovenia § 71 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. bolo možné pojednávať exekučný titul (rozhodnutie Okresného úradu Košice I, odbor pozemkový, poľnohospodársky a lesného hospodárstva, č.k. G X. zo dňa 30.9.2003), ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.10.2003 a vykonateľnosť 13.12.2003, vykonať do troch rokov, t.j. do 13.12.2006, k čomu nedošlo. Márnym uplynutím právo na vykonanie rozhodnutia zaniká. Na zánik tohto práva príslušný orgán vykonávajúci rozhodnutie prihliada z úradnej povinnosti. Výkon rozhodnutia musí v trojročnej lehote byť nielen začatý, ale aj skončený. Odvolací súd na rozdiel od názoru súdu prvého stupňa vychádzal z ustanovenia § 71 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. v znení novely č. 572/2003 Z.z. účinnej od 1.1.2004. Mal za to, že v trojročnej lehote treba výkon rozhodnutia iba nariadiť a keďže prepadná lehota začala plynúť 4.11.2003 a jej plynutie skončilo 4.11.2006 a návrh na exekúciu bol podaný 17.10.2006, lehota bola dodržaná a nárok neprepadol. Právny záver odvolacieho súdu, že nárok neprepadol, nie je správny.

Podľa § 68 ods. 2 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch, konania podľa doterajších predpisov, ktoré neboli dokončené do dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona, dokončia sa podľa doterajších predpisov. Ustanovenie osobitného predpisu tým nie je dotknuté.

Podľa § 33 ods. 1 zákona č. 100/1977 Zb. o hospodárení v lesoch a v štátnej správe lesného hospodárstva účinného do 31.8.2005 ak zákon o lesoch alebo tento zákon

neustanovuje inak, postupujú orgány štátnej správy lesného hospodárstva v konaní vo veciach upravených týmito zákonmi (ďalej len „konanie“) podľa Správneho poriadku.

Podľa § 71 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov výkon rozhodnutia možno nariadiť najneskôr do troch rokov po uplynutí lehoty určenej pre splnenie uloženej povinnosti (ods. 1).

Podľa § 72 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní výkon rozhodnutia sa uskutočňuje na návrh účastníka konania alebo na podnet správneho orgánu, ktorý v prvom stupni vydal rozhodnutie, schválil zmier alebo vyhotovil výkaz nedoplatkov (vymáhajúci správny orgán). Pokiaľ tento orgán nie je sám na výkon rozhodnutia oprávnený, postúpi vec orgánu príslušnému podľa § 73.

Podľa § 72 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, účastník konania alebo vymáhajúci správny orgán alebo ten, o kom to ustanovuje zákon, môžu podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie súdnym exekútorom.

Podľa § 251 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok) ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Podľa § 47 ods. 1 písm. a/, b/ zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) exekútor poverený vykonaním exekúcie upovedomí povinného i oprávneného o začatí exekúcie, prípadne o spôsobe jej vykonania a o predbežných trovách exekúcie; povinného vyzve, aby uspokojil pohľadávku oprávneného alebo aby do 14 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie vzniesol námietky podľa § 50, zakáže povinnému aby odo dňa doručenia upovedomenia o začatí exekúcie nakladal so svojim majetkom, ktorý podľa ustanovení tohto zákona podlieha exekúcii.

Podľa § 49 ods. 1 Exekučného poriadku upovedomenie o začatí exekúcie sa doručí oprávnenému a povinnému do vlastných rúk. Náhradné doručenie upovedomenie o začatí exekúcie povinnému, ktorý je fyzickou osobou je vylúčené.

Je treba prisvedčiť odvolaciemu súdu, že novela Správneho poriadku zákon č. 527/2003 Z.z., ktorou sa výraz „vykonať“ v § 71 ods. 3 nahradil slovom „nariadiť“ neobsahuje prechodné ustanovenia. Treba preto vychádzať zo všeobecnej zásady, že vznik právneho vzťahu sa posudzuje podľa doterajších predpisov správneho poriadku pred novelou z roku 2003 a jeho obsah podľa predpisov novely teda Správneho poriadku v znení zákona č. 527/2003 Z.z. Prekluzivita nároku štátu vzniknutého z rozhodnutia, ktoré je podkladom exekúcie (exekučného titulu) patrí do obsahu právneho vzťahu, ktorý vznikol za účinnosti Správneho poriadku pred novelou. Treba preto posúdiť plynutie prepadnej lehoty tak, že exekúciu nemožno nariadiť po uplynutí troch rokov po uplynutí lehoty určenej pre splnenie povinností. Lehota 15 dní od právoplatnosti začala plynúť 27.10.2003 (nie od 17.10.2003 ako chybné uvádza odvolací súd) a uplynula 11.11.2003.

V záujme stability právnych vzťahov zákonodarca zakotvuje trojročnú zákonnú prekluzívnu lehotu, márnym uplynutím ktorej zaniká právomoc správneho orgánu vykonať rozhodnutie, a to aj vtedy, ak by boli splnené všetky ostatné predpoklady pre výkon rozhodnutia. Táto lehota začne plynúť po uplynutí lehoty určenej pre splnenie uloženej povinnosti. Na jej počítanie sa vzťahuje § 27 ods. 2 Správneho poriadku. Platí to samozrejme i v prípade, keď orgán uskutočňujúci výkon rozhodnutia určil lehotu na plnenie dodatočne (§ 74). Plynutie lehoty je však vždy viazané na moment, keď sa toto rozhodnutie stane vykonateľným (§ 52 ods. 2). Ako už bolo vyššie uvedené, predmetné rozhodnutie Okresného úradu Košice I, odbor pozemkový, poľnohospodársky a lesného hospodárstva, č.k. G X. zo dňa 30.9.2003 sa stalo vykonateľným 11.11.2003. S účinnosťou od 1.1.2004 už neplatí, že ak sa v trojročnej lehote konanie o výkon rozhodnutia začalo, musí sa v tejto lehote i skončiť. Pre určenie toho, či táto zákonná lehota je v konkrétnom prípade zachovaná, nie je právne významné začatie konania (v predmetnej veci sa exekučné konanie začalo podaním návrhu na exekučný úrad dňa 6.10.2006) ako sa mylne domnieva odvolací súd, ale jeho nariadenie orgánom uskutočňujúcim výkon rozhodnutia, v danom prípade podľa exekučného poriadku rozhodnutím súdneho exekútora, ktorý uskutočnil exekúciu a to upovedomením o začatí exekúcie. Zo súdneho spisu je zrejmé, že súdny exekútor, ktorý exekúciu uskutočňuje vydal upovedomenie o začatí exekúcie dňa 15.12.2006, ktoré bolo povinnému doručené dňa 18.12.2006 spolu s návrhom na vykonanie exekúcie, ktorý podal oprávnený. Až týmto okamihom sa povinný dozvedel, že voči nemu bola rozhodnutím nariadená exekúcia. Prepadná lehota v predmetnej veci začala plynúť 12.11.2003 a jej plynutie skončilo 13.11.2006 (12.11. bola nedeľa). Upovedomenie o začatí exekúcie bolo vydané a povinnému

doručené až po uplynutí trojročnej prekluzívnej lehoty, ktorá uplynula 13.11.2006. Exekúcia bola nariadená až po uplynutí trojročnej prekluzívnej lehoty.

Vzhľadom na to, že dovolaním napadnuté uznesenie je založené na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) v dôsledku čoho nebol dostatočne zistený skutkový stav, dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil podľa § 243b ods. 2 O.s.p. a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. marca 2009

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: